

۹-۱ - سیاست ها و رویه های مدیریت ریسک بازار

ریسک بازار احتمال زیان ناشی از تغییرات در عوامل بازار (مانند نرخهای سود، نرخهای ارز، سهام، قیمت کالاها و نیز تفاوت بین نرخهای سپرده و وام دهی) است. پایش ریسک بازار، به ویژه، در زمان هایی که بازار سرمایه ناپایدار است از اهمیت بسیاری برخوردار است.

مدیریت امور ریسک باید برای مدیریت و ارزیابی روندهای کلی ریسک/ بازده و برای اقدامات اصلاحی در شرایط یا وضعیت های نامطلوب، از ابزارهایی مثل ارزش در معرض خطر، تجزیه و تحلیل حساسیت و آزمون بحران استفاده نموده، روندها و وضعیت های نامطلوب را به مدیران ارشد گزارش دهد. این ابزارها کمک می کنند تا وضعیت ریسک بازار را در چارچوب حدود مصوب هیأت مدیره تحت پایش قرار داده، نوسانات درآمدی در دفاتر تجاری بانک کاهش یابد. این رویه ها عبارتند از:

- ارزش در معرض خطر، نوعی تکنیک آماری است که به کمک آن بیشترین زیان مورد انتظار در یک دوره یک روزه با سطح اطمینان ۹۹ درصد محاسبه می شود. این اندازه گیری با توجه به مصالح بانک، بر اساس ریسک های مهمی که بانک با آن ها مواجه است انجام می شود. به کمک فرضیاتی که در ارزش در معرض خطر به کار گرفته می شوند مانند سایر مدل ها حدود اصلی ریسک تعیین می شوند. ولی هریک از این روش ها دارای نارسایی هایی است که می بایست با کمک دیگر روش ها مرتفع شوند.
- آزمون بحران و طراحی سناریوهای تاریخی: برای کمک به رفع نارسایی های ارزش در معرض خطر، که خود می تواند موجب ناتوانی مدل در بازتاب ناپایداری های شدید باشد، سناریوهای تاریخی نقش مکمل را ایفا می کنند. همان طور که پیش تر اشاره شد، این سناریوها در پیش بینی چرخه های آتی بازار موفق نیستند. به منظور حصول اطمینان از این که ارزش در معرض خطر به شیوه ای مؤثر ریسک بازار بانک را پوشش می دهد، می بایست به طور مستمر پایش و متدولوژی آن ارتقا داده شود. از این گذشته، اثرات هم بستگی تغییرات نرخ های سود، ارز و نیز تغییرات قیمت ها نیز باید اندازه گیری شده و نظارت شوند،

به گونه‌ای که منافع حاصل از تنوع پرتفوی سرمایه‌گذاری، شفاف‌تر نشان داده شود. تمامی این موارد در جدول ارزش در معرض خطر (VaR) نمایش داده می‌شوند.

- اجرای آزمون‌های مبتنی بر گذشته: سود یا زیان فرضی را با ارزش در معرض خطر مقایسه می‌کند تا روایی آماری اندازه‌های ارزش در معرض خطر روزانه تا سطح اطمینان ۹۹ درصد تحت پایش قرار گیرد. آزمون مبتنی بر داده‌های تاریخی با ثابت نگه داشتن سطوح وضعیت‌ها و نادیده گرفتن تأثیر نوسان نرخ‌های واقعی بازار در روز بعد و ۱۰ روز بعد بر ارزش بازاری پرتفوی محاسبه می‌شود.

مدل‌های ریسک بازار و عوامل ریسک بازار باید به طور مستقل از هم و ادواری مورد بازنگری قرار گیرند. اثرات وجود همبستگی بین نوسانات ریسک اعتباری خاص، نرخ‌های ارز، ارزش سهام و کالاها به طور مرتب اندازه‌گیری و مورد پایش شوند. تنوع‌سازی در پرتفوی سرمایه‌گذاری‌های بانک همواره مورد توجه قرار می‌گیرد تا از پیامدهای ریسک تمرکز سرمایه‌گذاری در یک محصول خاص پیش‌گیری به عمل آید.

به منظور حصول اطمینان از این که ریسک بازار در بانک گردشگری به گونه‌ای مؤثر تحت کنترل است، باید متدولوژی آن به طور دوره‌ای مورد بازنگری قرار گیرد. علاوه بر این، آزمون‌های بحران نیز به گونه‌ای مستمر انجام شوند. همچنین مدل‌های ارزش در معرض خطر و عوامل ریسک بازار به طور مستقل بازنگری شوند تا از درستی و قابل اتکا بودن آن‌ها اطمینان حاصل شود.

یاد آور می‌شود انجام مطالعات برای چگونگی پیاده‌سازی سیستمی ریسک‌ها از جمله ریسک بازار در دستور کار مدیریت امور ریسک قرار دارد